

eventus pro collegiis

A group of five people (three women and two men) are sitting on a grassy hill under a large, leafy tree. The scene is split into two contrasting halves. The left side is bright and sunny, with a large tree and a clear sky. The right side is dark and stormy, with heavy rain falling and a bright lightning bolt striking down. The overall mood is one of resilience and unity in the face of adversity.

RODINA 26

ÚVODNÍK O NÁRODU, SVOBODĚ A O IDEÁLU PRAVDY

PhDr. Josef Kasal, MBA, Ph.D.

Co vřele miluješ, to zůstává,
Ostatní je drek.
Co vřele miluješ, nikdo ti nevyrve.
Co vřele miluješ, je tvoje pravé dědictví.
(Ezra Proud v překladu J. Zábrany)

Uvedenými verši představuji amerického básníka, prý nejlepšího své generace, ale také básníka našeho, překladatele, literárního kritika Jana Zábranu. Zábrana prožil pohnutý život. Díky politickým poměrům v naší zemi (narodil se 1931, zemřel 1984), myšlenkové orientaci rodičů i jeho samotného, nemohl naplno rozvinout a uplatnit svůj talent poetický a obecně literární. Ve svých zápiscích, publikovaných pod názvem „Celý život“ nejsilněji vyjadřuje tragédii života bez svobody být a tvořit: „Konečně jsem dospěl k přesvědčení, že je možné podstoupit všechna možná rizika svobody – ale riziko nesvobody je pro člověka neúnosné.“ (Celý život, 2015, s. 659).

Připomněli jsme si 105. výročí vzniku samostatného Československa. Až do roku 1992, kdy končí společný stát Čechů a Slováků, převažovala období nesvobody. Zábrana se období svobody již nedožil. Zajímavé by bylo zamýšlení nad tím, jak by vnímal, jak se svojí svobodou nakládáme. Jestli by i dnes vyslovil povzdech nad poměry: „A neříkejte, že básník všechno zveličuje. Nezveličuje ... s lidmi se něco stalo. Už se nikdo s nikým ani neschází, nevěří si a jenom závidí, závidí...“ (Celý život, tamtéž). V roce osmnáctém minulého století náš národ (spolu s dalšími národy Československa), zdálo se, vykročil do svobody. Taktéž jsme do ní vstoupili v roce osmdesátém devátém. Na rozdíl od prvního vykročení žijeme ve svobodné společnosti i po třiceti letech. Tuto svobodu můžeme vnímat různě. To vnímání bude odviset od mnoha různých faktorů. Zaměříme se na jeden z nich – na svobodu slova, názoru.

Svoboda slova směřuje k pravdivému definování společenské reality. V souladu s Bělohradským (Čas pléthokracie, 2022, s. 55) můžeme konstatovat, že veřejné sdělování (hlavně prostřednictvím sociálních sítí) vedek prudké inflaci sdělovaných názorů, k jejich nepřehlednosti, k „vyprázdněným“ frázím, moralistické rétorice a mlhavým proklamacím. Tento přetopený kotel vyjadřovaných postojů, nálad a neuspořádaných myšlenek vytváří obraz světa, ve kterém se nelehko hledají pevné body od nichž lze odvíjet pocity smysluplnosti, radosti z bytí, doteků pravdy. Co můžeme rozumět pod těmi pevnými body? Pro lidský život i společnost je, spíše než blahobyt hmotný, důležitější komunikační, vztahový a morální blahobyt, který se dnešní, moderní společnosti nedaří vyprodukovat. Tyto principy stojí a padají na kvalitě charakteru, vzájemné důvěře, vděčnosti a ochotě sloužit. (srov. Votoček, Achillovy paty evoluce, 2020, s. 11.)

My, naše společnost, Česko, jsme pokračovateli toho, co započalo před těmi sto pěti lety. Na nás, a těch co přijdou po nás, záleží, zda natolik milujeme svůj život v tomto společenství, že jsme ochotni a schopni odhlédnout (alespoň na malý kousíček) od svých vypjatých individualistických zájmů a věnovat část sebe do služeb celku. A to tím, že budeme citlivěji naslouchat své duši a svým bližním. Také tím, že budeme usilovat o ten morální blahobyt – což není nic jiného než to Masarykovské: „Nebát se a nekrást.“ My, lidé pohybující se na akademické půdě, máme, ve smyslu předchozího, pěstovat kritické myšlení. Jeho pěstováním nečiníme nic jiného než, že hledáme pravdu. A přitom víme, jak obtížné je definovat ji, určit. V tom snad může pomoci krátká Zábranova úvaha: „My hledáme jen pravdu, pravda je ta, co nás zachraňuje, o ní se hádáme a bereme. Přitom vlastně nevíme, co tou pravdou je. Že ona nepotřebuje důkazy, vědecké definice, ona se jen potřebuje cítit.“ (s. 659) A cítit pravdu znamená ji vřele milovat, znamená ji vřele a nepřestajně hledat. Zde, na závěr, v duchu tradice připomínky velkých osobností našeho národního života, naslouchejme Husovu poselství: „Hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti, neboť pravda tě vysvobodí.“

OBSAH

Rozhovor s prof. Krausem	5
Rodinné trauma	16
1 + 1 = 4 , aneb cesta Dvou tátů k rodinnému štěstí	19
Mini filmová recenze	29
V ZAJETÍ	29
FRČÍME	30
TŘI GENERACE	31
Není vazba jako vazba	33
Nenávistně laskavý svět	34
Vánoční přání	36
Eventus pro Collegis je na Instagramu!	36
Kontakty	37

ROZHOVOR S PROF. KRAUSEM

Bc. Jiří Drtina; Bc. Veronika Řeháková

Rozhovor vznikl v návaznosti na mezinárodní konferenci SOCIALIA, jež se uskutečnila dne letos 11. a 12. října na půdě Pedagogické fakulty UHK. Tato konference se koná napříč roky také na půdě Slovenska a Polska. Nejen, že je ctí pro Ústav sociálních studií konferenci pořádat, ale letos byla spojena s životním jubileem profesora Blahoslava Krause, jenž je mnohdy považován za průkopníka sociální pedagogiky v Evropě se zaměřením na výchovu a rodinu. Což bylo i tématem letošní konference. Na konci článku naleznete QR kód, který vás přesměruje na záznam panelové diskuse z konference SOCIALIA 2023.

Velmi si vážíme toho, že profesor Kraus si pro nás časopis našel čas. V průběhu rozhovoru bylo také několikrát odkázáno na předchozí rozhovor pro časopis. Dotyčný rozhovor lze nalézt ve 4. čísle časopisu Eventus pro Collegis z října 2013. Nyní však už k samotnému rozhovoru.

Jste uznávaným odborníkem v oborech sociální pedagogika a sociální patologie. Jak se tyto obory změnily za dobu, kdy se jim věnujete?

„Změnily se jako se mění všechno, i když popravdě řečeno ve společenských vědách změny nejdou takovým tempem jako třeba v přírodních vědách, ve fyzice, v chemii, v medicíně nebo ve farmacii, ale k jistým změnám samozřejmě dochází. V sociální pedagogice jsou to posuny k praktické oblasti, protože sociálních problémů přibývá, takže i sociální pedagogika, se vrací k tomu svému počátku, to jest k tomu pomáhání potřebným, to je aktuální. Pokud jde o sociální patologii, tak tam se toho moc měnit nemůže, protože příčiny toho selhávání a deviantního

chování jsou pořád stejné, ale co se změnilo je, že těch všech jevů adeviaci ohromným způsobem také přibýlo. Takže důsledek jsou nové obory, které do té sociální patologie míří, jako například adiktologie. To je poměrně nový obor. Ještě před 10 lety jsme o žádné a diktologii nemluvili, a to jenom dosvědčuje, jak těch problémů přibývá. Už to nestačí skrýt jen pod sociální patologii, ale dneska je tomu věnovaný celý samostatný obor. Právě oblast adiktologická, neuvěřitelným způsobem narostla a jevů tohoto typu neuvěřitelným způsobem přibýlo.“

Máte v těchto oborech nějaký osobní cíl, kterého byste chtěl dosáhnout?

„Já už nemám žádný cíl, kterého chci dosáhnout. Já se již chystám definitivně skončit, takže už si ani žádné cíle nekladu a myslím si, že ta předsevzetí co jsem měl, že jsem naplnil,“

Když jste řekl, že chcete skončit, plánujete třeba nějakou závěrečnou publikaci, kde byste shrnul veškeré své zkušenosti a poznatky?

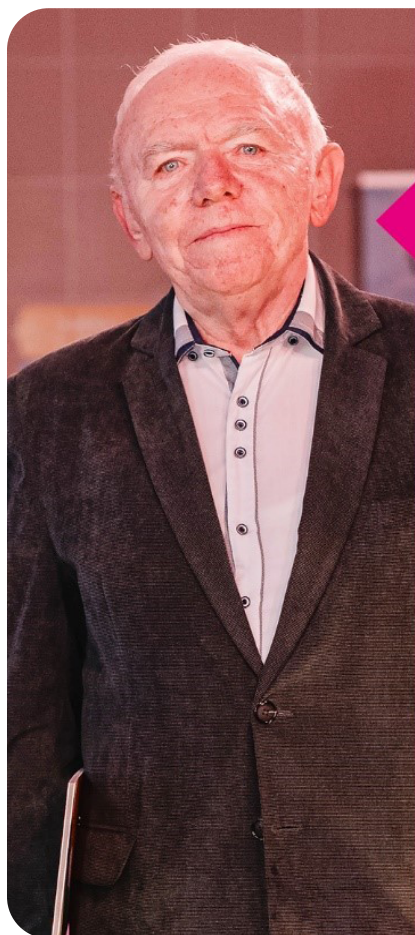
„Abych pravdu řekl, tak ještě před několika lety jsem o takové publikaci přemýšlel. Publikaci, kde bych celkově shrnul vše, čím jsem se v životě zabýval. Ale popravdě řečeno, ono o publikace tohoto typu už dnes ani moc není zájem, takže jsem si uvědomil, že vlastně bych to těžko publikoval. Samozřejmě v našem nakladatelství (Nakladatelství Caudeamus, poznámka autora) by to asi vyšlo, ale v nějakém renovovanějším nakladatelství bych s tím neuspěl.“

V minulých týdnech proběhla konference SOCIALIA, tentokrát věnována vašemu jubileu. Jak vnímáte, že mezinárodní konference je věnována Vám?

„Samozřejmě to je pocit příjemný a takový pocit, který člověku dává zadostiučinění, že má za sebou nějaký kus práce. Já už jsem podobnou akci zažil před 10 a ani jsem si nemyslel, že by

se to ještě mohlo opakovat, ale stalo se, dožil jsem se toho a dožil i ve stavu, kdy mohu být ještě aktivní a snad i trochu užitečný, takže jsem si to zopakoval a skutečně z toho mám ty nejlepší dojmy.“

Prof. Kraus byl dva dny po uskutečnění rozhovoru oceněn za své celoživotní přínosy rektorem UHK, viz obrázek 2 (poznámka autora)

 Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

prof. PhDr. Blahoslav Kraus, CSc.

- Ústav sociálních studií
- oceněn za svůj mimořádný přínos sociální pedagogice, k níž přispěl jako k vědnímu oboru multidisciplinárního charakteru s akcentem na roli prostředí ve výchově
- výrazně se zasloužil o konstituování a rozvíjení oboru nejenom na UHK, vychoval a inspiroval několik generací sociálních pedagogů v Čechách i v zahraničí

Pokud se vrátíme k otázce rodiny, jak byste v dnešní době definoval rodinu?

„To je komplikované. Konference byla právě věnována tomuto tématu a začínala panelovou diskuzí o vymezení rodiny. A pravdou je, že dnes skutečně v řadě publikací se tomu autoři spíše vyhýbají, protože je nesmírně těžké ne-li nemožné rodinu definovat. Mimochodem třeba i zákon o rodině. Je to zákon o rodině a nenajdete tam definici rodiny. To je jenom důkaz toho, že skutečně dnes rodinu nějak vymezit je neuvěřitelně těžké. Já jsem se v závěru té diskuze pokusil vysvětlit, že by to mohlo být nějaké seskupení nebo sociální skupina, ale taková volná, kde bývají lidi vázání volnými vztahy, které směřují k tomu, aby skutečně si pomáhali a aby tam byly nějaké vazby, které mohou vést k uspokojování základních potřeb, ale složení té tradiční rodiny... to už dávno neplatí, nějaké svazky manželské, pokrevní a tak dále. To je dnes tak zamotané, vzhledem k tomu, že existuje tolik alternativ všelijakých seskupení.“

Vy jste v té definici zmínil uspokojení základních potřeb, ale právě často ani těch v té rodině nedochází.

„Mělo by, a to že nedochází, to je jenom svědectví toho, že rodina selhává, to už je pak případ, o kterém mluvíte, kdy rodina, ať už teda ji vymezíme, jakkoliv zřejmě nefunguje. Když neuspokojuje, tak je to rodina, která nefunguje. To jsou ty afunkční a dysfunkční rodiny a ty svoje funkce neplní včetně funkce emocionální nebo pečovatelské atd. Těch rodin přibýlo, které dneska selhávají.“

Jak si představujete ideální rodinu?

„Ideální... spíš bych řekl optimální, protože ideje se většinou nedají naplnit, k tomu se snažíme jenom přiblížit, ale taková optimální rodina by samozřejmě měla být, jak se říká úplná. To znamená, že by tam měl být otec, měla by tam být matka a

samozřejmě děti čili v tom tradičním duchu by tohle byla ta optimální rodina. Protože jakmile tam někdo chybí, tak už to ta skutečně optimální rodina není, ať už tam chybí někdo z těch dospělých nebo bezdětná rodina taky není rodina, která funguje po všech stránkách.

Samozřejmě nejen struktura, ale mělo by to být spojení nebo seskupení, které nejenže odpovídá struktuře, ale budou tam i vztahy, které budou směřovat k fungování a uspokojování potřeb. Vztahy spolupráce, vzájemné tolerance a tak dále.“

Chtěl jste v mládí rodinu, nebo jste toužil po něčem jiném?

„Moje generace si to dobře ani neuměla představit, žít mimo rodinu. Tenkrát to bylo víc tradiční a samozřejmě víceméně automatické, že člověk směřoval k tomu, že dříve či později rodinu založí, to bylo běžné a automatické. Tenkrát jsem neuvvažoval o tom, že bych mohl fungovat jako nějaký single nebo něco podobného. Tenkrát to byl skutečně jasný jakoby cíl každého člověka založit rodinu.“

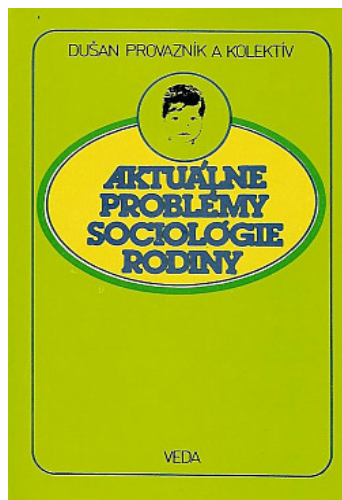
Většina článků, které se věnují Vaší osobě zmiňují, že máte vystudovanou matematiku. Dovedl jste si představit v době, kdy jste studoval matematiku, že jednou se víceméně o 180 stupňů odkloníte od tohoto oboru a budete se věnovat právě rodině? Bylo možno v té době přemýšlet, že se budete profesionálně věnovat rodině?

„Začnu trochu ze široka. Studoval jsem dálkově na přírodovědecké fakultě v Olomouci, kde se realizoval takový experiment, kdy se studoval nejprve jeden předmět, tři roky, státnice a pak druhý předmět, tři roky a státnice. Ne, tedy souběžně, jak se to dnes běžně dělá. Chtěl jsem studovat matematiku a zeměpis. Ukončil jsem matematiku a šel jsem na studijní oddělení, že budu pokračovat a tam mi vedoucí studijního oddělení řekla, že mě musí zarmoutit, protože ten rok, kdy jsem měl pokračovat, tak se zeměpis neotevřel. Tak jsem řešil, co mám dělat, načež mi vedoucí oznámila, že běžně se pokračuje ve fyzice. A já jsem se málem zhroutil, protože ta matematika mi dávala zabrat. Ze 30 lidí co jsme začínali, jsme končili dva, protože to bylo něco neuvěřitelného. Tak jsem byl skutečně bezradný a ona to viděla a říkala: „No, mohla bych nabídnout ještě jednu věc. V tomto roce se tady otevírá experimentálně (paradoxně na přírodovědecké fakultě) pedagogika, kterou vede profesor Vaněk a on si vymohl, že by se tady založil tenhle obor a je to orientováno především pro učitele pedagogiky a psychologie na zdravotních

školách“. No tak já jsem se toho chytil a říkal si, že to je pro mě záchrana. Musím říct, že profesor Vaněk to tedy vedl úžasným způsobem a bylo to velmi zajímavé studium. Dělali jsme zkoušky na lékařské fakultě z neurologie, z psychiatrie atd., a to mě opravdu chytlo. Takže já, i když jsem v té době učil už matematiku na průmyslové škole, začal přemýšlet o tom, že až to dodělám, tak že bych se přece jenom vrhl tímhle směrem, protože mě matematika zase až tak moc neuspokojovala. Takže já jsem se takovýmto kuriózním způsobem

dostal k pedagogice a psychologii a potažmo i sociologii. Vy jste se ale ptal na tu rodinu... tak ono se v té době problematice rodiny taky věnovala pozornost, já bych vám mohl tady schválně něco ukázat, podívejte.

(prof. Kraus přechází ke své knihovně a vytahuje knihu a předkládá ji před nás, pozn. autora): Aktuální problémy sociologie rodiny (viz obrázek 3). Vyšla v 1989, takže byla věnována pozornost rodině i tehdy. Ale já v těch začátcích jsem tímto směrem neuvažoval. Já jsem se problematice rodiny začal věnovat až mnohem později“.

S odstupem těch mnoha let a nabitím zkušeností, jak byste tuto knihu hodnotil?

„No tak samozřejmě byla poplatná té době no... když se podíváte do obsahu, tak tady najdeme vývojové tendence rodiny, takže nějaké okénko do historie, pak je tady socializační funkčnost rodiny, společnost, žena/rodina, společnost, muž/rodina a už je tady i poslední kapitola rozvodovost jako sociální problém, takže se věnuje aktuálním problémům, protože kupříkladu v těch 80. letech rozvodovost opravdu narůstala.“

Podle předchozí otázky usuzuji, že tedy máte děti.

„Mám syna, jednoho.“

Jaká byla Vaše výchova a posléze výchova Vašeho syna?

„Já jsem byl vychováván opravdu tak tradičně. Byl jsem takové pozdní dítě a měl jsem už starší rodiče, otcí bylo pětapadesát, jeho první manželka zemřela někdy v sedmatřiceti, takže se po letech, když žil sám, oženil podruhé. Proto jsem se narodil už v jeho pokročilých letech a rodiče přistupovali k výchově bych řekl, jak to u starších lidí bývá zvykem, rozumně. Skutečně s nadhledem, já jsem měl krásné dětství. Žili jsme tenkrát na venkově a opravdu jsem měl nádherné dětství, ale vzpomínám si, že jsem taky dostal někdy na zadek nebo nějaký ten fyzický trest, ale výjimečně a vždycky ve chvíli, kdy jsem

si to zasloužil, ale jinak ta výchova byla tolerantní a velmi mírumilovná. Matka vůbec byla takový člověk, který byl velmi rozumný a tolerantní. No a vy jste se ptala, jak já jsem vychovával. . . snažil jsem se podobně. I když popravdě řečeno přeci jenom ta doba vytváří trochu jinou atmosféru a ono to přece jenom obměňuje i výchovu. Naštěstí v té době, když syn byl malý, tak jsme byli ušetřeni všech těch mobilů a té techniky, tak to nás jaksi ještě nepotkalo, což byla výhoda. Přiznávám, že nevím, jak bychom to zvládali, Taky jsem musel někdy přitvrdit, protože syn taky měl všelijaké nápady, ale vždycky jsme se nějak dohodli.“

Máte třeba nějakou vtipnou vzpomínku, o kterou byste se s námi mohl podělit?

„Z jeho dětství. . . on holdoval vláčkům. Takže jsme museli mít všelijaké modely. Když jsme šli na procházky, tak to bylo vždy buď na nádraží nebo k mostu přes který jezdí vlaky. On žil jenom vlaky a nic jiného ho moc nezajímalo. Takže někdy jsme se třeba někam chystali a on měl jít s námi a my už jsme byli připraveni a on pořád v pokojíčku tlačil vagonky, tak to nás někdy opravdu rozčilovalo, protože on by se dalo říct neviděl a neslyšel.“

Měl jste pocit, že Vás profesionální nahléd na výchovu ovlivnil ve výchově?

„Popravdě řečeno částečně, jsem se snažil nějakým způsobem svoje vědomosti trochu aplikovat, ale spíš si myslím, že tady chtě nechtě hraje dost vážnou roli nápodobna. Člověk opakuje to, co zažil na sobě.“

Vy jste zmínil, že sám jste v dětství fyzické tresty zažíval, i když ne nějak často, tohle je v současné době poměrně velké téma a tělesné tresty chtějí zakázat přímo ze zákona. Jaký na to máte názor?

„Já jsem se kdysi dávno o tomto bavil třeba s profesorem Matějčkem, známým dětským klinickým psychologem a nějak jsme se shodli na tom, že tělesné tresty samozřejmě nemají význam v nějakém pozdějším věku. Jinými slovy, mají do jisté míry význam u malého dítěte, protože jemu těžko můžete něco vysvětlovat. Uvedu příklad: Třeba k nám, když přicházely návštěvy nebo jsme šli na návštěvu, tak se divily, že kluk hned

neleze po zemi a nevytahuje zásuvky. Kdežto některé děti hned někam lezou a hned něco shazují. On byl naučený, že ne, že to je tabu a nesmí tam. Ale jak chcete ročnímu dítěti naznačit co ano a co ne? Vysvětlovat a tak podobně? Když tam bude sahat, tak ho plesknete přes ruku a řeknete, že tohle ne. Protože ročnímu dítěti to nevysvětlíte. Za Zdeňkem Matějčkem jednou přišla nějaká maminka s holčičkou, které bylo 2,5 roku a ptala se, kdy má začít

s výchovou. Na to ji řekl: „Milá maminko, to jste to prošvihla, to už jste měla 2 roky vychovávat.“ Čili je potřeba začít s výchovou, když to trochu přezenu hned po narození, ale jak tomu malému dítěti chcete vysvětlovat, že tohle je v pořádku, tak ho pohladíte a když je něco špatně, tak co? Když mu fyzicky naznačím, že je něco v pořádku, tak mu i fyzicky naznačím, že je něco špatně. Samozřejmě, že potom, co je dítě starší to je naopak kontraproduktivní, protože pak už to dítě cítí, že se mu ubližuje a vyvolává to negativní reakce. U těch nejmenších to, ale své opodstatnění má.“

Jaký je Váš postoj k liberální výchově, které je propagována dnes: nechat to dítě volně a dalo by se říct bez určování hranic?

„Podle mého soudu je to to nejhorší, co by mohlo nastat. Protože dítěti je jasně potřeba vyhranit určité mantinely, jasně mu nastavovat určitá pravidla, vymezovat určité meze a ta liberálnost dovoluje jaksi úplně všechno. Proto to taky vypadá tak jak

vypadá, protože dneska si děti většinou dělají, co chtějí. A když jsem mluvil o těch fyzických trestech, tak nepohlavkují a nenapadají fyzicky rodiče děti, ale děti rodiče. Jsou dneska případy, že klidně kluk zmlátí matku samoživitelku. To je výsledek té liberální výchovy.“

Co si myslíte o „duhových rodinách“?

„To je docela složité téma...jak jsem říkal před chvílkou, za optimální rodinu považuji muže a ženu. Protože dítě, ať je to chlapec nebo děvče, potřebuje vzor jak ten mužský, tak ten ženský, ale v tomto páru se mu ho nedostává. Já netvrdím že to nemůže nefungovat a nebyl bych ten, který by to odsuzoval nebo zakazoval, ale rozhodně to nepokládám za optimální. Jedná se o situaci, která neumožňuje optimální atmosféru rodiny a ani nemůže z toho fyziologického hlediska.“

Myslíte si, že je dnešní výchova ohrožena?

„Je ohrožena, a to z mnoha stran. Nejvýrazněji je ohrožena sociálními sítěmi a médii. Tomu dneska čelit je prakticky nemožné. Ten vliv sociálních sítí a médií válkuje veškeré snahy o usměrňování a nastavování pravidel. Dnes to učitelé ani rodiče nemají vůbec jednoduché. Nejen sociální síť, ale také společenská hrozba, jistá sociální anomie projevující se třeba jako pokles autorit, neuznávání autority. Dneska nemá nikdo problém se pustit do policisty nebo učitelky.“

Nepochybně jste se během kariéry hojně zabýval tématem rodiny, co Vás překvapilo nejvíce?

„Musím přiznat, že těch překvapení je víc. My jsme dělali výzkumy mezinárodně. Měli jsme tam rodiny z Německa, ze Slovenska, z Polska, u Ukrajiny a z Litvy. A do jisté míry bylo překvapení, že sice trendy, o kterých se tady bavíme, které provází rodinu a provází náš život, zasahují všechny společnosti. Ale ukázalo se, a to bylo trochu to překvapení, že ne stejně. Přeci jenom jsou rozdíly, jak rodina vypadá a jak

rodina žije třeba v Litvě, v Německu nebo v Polsku. Protože například jsme sledovali spokojenost v rodinách a co jim případně ke spokojenosti chybí. Také jsme sledovali, jak tráví svůj volný čas a další otázky ohledně životního stylu a ukazovaly se zřetelné rozdíly. Jiná situace je v rodinách v Německu, jiná v Litvě a tak dále. To nejprekvapivější bylo to, jak se rodina extrémně změnila. Tak radikálně a razantně, jako za celá staletí předtím ne.“

Dá se ještě říct, že rodina je základ státu?

„To už dávno neplatí. Dneska už rodina není tím pilířem společnosti. Dnes to je jedinec a ideálně výkonný, flexibilní jedinec. To je dnes základ společnosti, která je vysloveně individualistická. Já jsem na té konferenci citoval Zykmunda Baumana z jeho Tekuté modernity a on tam taky zdůrazňuje individualismus, takže na tom je dnes společnost založena. Každý se stará sám o sebe, každý je strůjcem svého štěstí. Každý je zodpovědný sám za sebe a ani ne za své blízké. I v rodině to funguje tak, že členové rodiny necítí zodpovědnost za ty ostatní.“

Co pro Vás osobně znamená rodina?

„Nepochybně zázemí. Dva roky jsem jezdil do Bánské Bystrice, jezdil jsem řadu let přednášet do Polska na tři dny a pořád jsem jezdil na konference, různá zasedání, takže jsem se vždycky rád vracel domů, kde bylo vše v pořádku. Kde to moje

žena všechno zvládá a že se na mě budou těšit. V tomhle směru jsem měl práci dost náročnou a doma jsem moc nebyl. V tomto hraje rodina ohromnou roli, protože má člověk jistotu. A to má rodina vytvářet, pocit bezpečí a jistoty.“

ZDROJE:

KRAUS, Blahoslav. [Rodina] [zvukový záznam]. Hradec Králové, 13. 11. 2023. Archiv tazatele.

Databáze knih, Aktuálne problémy sociológie rodiny – obálka knihy. In: *Databáze knih.cz* [online]. [cit. 2023-11-19]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/obalka-knihy/aktualne-problemy-sociologie-rodiny-513466>.

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ [@uhk.cz]. In: *Facebook* [online]. 16. 11. 2023 [cit. 2023-11-19]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/uhk.cz/posts/>

RODINNÉ TRAUMA

Bc. Lenka Červenáková

Mít kostlivce ve skříni. Obvykle si většina z nás pod touto frází představí nepěkné tajemství, které dotyčná osoba skrývá. Daný řečnický obrat se však nemusí týkat jen jednotlivce, ale může také platit pro celou sociální skupinu. V tomto kontextu takového kostlivce můžeme najít i v rodině, a to v podobně rodinného traumatu. V následujícím článku Vám proto představím koncept rodinného traumatu a jeho projevy.

CO JE TO TRAUMA?

V odborných kruzích se můžeme setkat s různým pojetím. V základu se jedná o **zkušenost, kdy se člověk cítí bezmocný a je vydán napospas**. Je psychicky náročná, kdy osoba zažívá existenciální ohrožení. (Ruppert, 2008) Objevuje se i odlišný koncept tohoto pojmu, tzv. „**tří E**“. Daný koncept tak poukazuje na 3 klíčové aspekty

traumatu, a to je událost (event), prožitek (experience) a účinky (effects). Apři případné odborné pomoci je nutné vzájemnost těchto aspektů brát v úvahu. (Perry, Winfrey, 2023) Dle těchto pojetí vidíme, že se jedná o velmi niterný osobní prožitek, který má dalekosáhlé důsledky.

Jak už bylo naznačeno, trauma se nemusí zkoumat jen v rámci jedince, ale lze se zaměřit i na traumatické události v celkové rodinné historii. Neštěstí různého typu, jako například sebevražda, opuštění či předčasná smrt rodinného člena, mohou svojí intenzitou ovlivnit celou jednu generaci. Dle nových vědeckých výzkumů je nutné pro porozumění mechanismu opakujících se vzorců traumatu a bolesti prozkoumat nejméně tři generace rodinné historie. (Wolynn, 2017)

V rámci rodinného traumatu jednu z ústředních rolí hraje transgenerační traumatický stres. Vzniká jako následek traumatické zkušenosti minulé generace, jež nebyla ošetřena v původní rodině. Jeho dlouhodobé vzorce obtíží se přenášejí na potomky pomocí transgeneračního emočního pole jako součást rodinné historie. Přenesené trauma pak může mít často destruktivnější důsledky než trauma původní. Vcelku tedy dochází k transgenerační traumatizaci rodiny, která se svými dopady přesahuje do dalších generací. (Tóthová, 2011)

U každého transgeneračního přenosu je vhodné rozlišovat zdroj (příčinu), mechanismus (dynamiku) a důsledek (projev) přenosu. Za zdroj se považuje moment spouštějící dynamiku transgeneračního přenosu. Například to může být neukončený traumatický proces. Mechanismus je tvořen vzorci rodinného fungování. Vzorce vedou k utváření psychosociálního kontextu, na jejichž základě se opakuje základní principy rodinného traumatu. Důsledek pak představuje projev přenosu ve formě dysfunkce v určité oblasti rodinného fungování nebo některého člena rodiny. (Tóthová, 2011)

Přenositelnost traumatu byla mnohokrát prokázána vědeckými výzkumy. Významnou vědkyní v této oblasti je Rachel Yehudová, světová odbornice na posttraumatické stresové poruchy (PTSD). Její výzkum se zaměřoval na neurobiologii PTSD u přeživších holokaustu a jejich potomků, válečných veteránů nebo u těhotných matek a jejich dětí, jež byly 11. září 2001 svědky útoku na Světové obchodní centrum v New Yorku. Na základě jejího výzkumu se ukazuje, že je třikrát větší pravděpodobnost výskytu symptomů PTSD u člověka, jehož rodič měl nebo má posttraumatickou poruchu. Daná osoba také může být sužována depresemi či úzkostmi. Yehudová tak dokázala, že existuje určitý typ generačního PTSD, jehož duševní i tělesné příznaky mohou budoucí potomci zdědit. (Wolynn, 2017)

Abychom si dokázali představit, jak se transgenerační trauma konkrétně projevuje v rodinné historii, uvedu dosvědčené následky holokaustu na rodinné generace. Téma holokaustu byli často schopni otevřít až příslušníci druhé, či dokonce

třetí generace. Obvykle také příslušníci druhé generace neprošli generační separací a se svými rodiči, oběťmi holocaustu, žili v ambivalentním soužití. Nedokončená separace pak omezuje plně prožívat partnerské a rodičovské vztahy. Téma holocaustu se stává v rodině tak dominantním tématem, že ostatní vztahy se nerozvíjejí. Členy rodiny poté spíše spojuje úzkost než intimita. Proto u příslušníků druhé generace mnohdy chybí schopnost intimní komunikace a sdělování emocí. Dále též docházelo k tomu, že se vyměnili rodinné role, kdy se děti staraly o rodiče, a to v případě depresivních stavů.

(Schmidová, 2018, online)

V závěru můžeme říct, že problematika rodinného traumatu je velmi komplexní. Může ovlivňovat několik generací jedné rodinné linie a jeho následky jsou dalekosáhlé. Proto se tak členové rodiny dostávají do opakující se spirály obtíží, ze které je těžké vystoupit. Řešení rodinného traumatu nabývá na významnosti už jen z toho důvodu, že rodina je primární sociální skupinou podílející z velké části na formování jedince. Proto je nutné se zabývat jakýmkoliv obtížemi rodinného fungování, a to i v podobě rodinného traumatu.

ZDROJE:

PERRY, Bruce a WINFREY, Oprah. *Co se ti stalo?: rozhovory o traumatu, psychické odolnosti a uzdravení*. Praha: Portál, 2023. 304 s. ISBN 978-80-262-2015-2.

RUPPERT, Franz. *Trauma a rodinné konstelace: duševní štěpení a jejich léčba*. Praha: Portál, 2008. 240 s. ISBN 978-80-7367-367-3.

SCHMIDOVÁ, Kateřina. Přenos traumatu na další generace. In: *Linka bezpečí* [online]. Praha: Linka bezpečí, z.s., 2018 [cit. 2023-11-09]. Dostupné z: <https://www.linkabezpeci.cz/-/prenos-traumatu-na-dalsi-generace>.

TÓTHOVÁ, Jana. *Úvod do transgenerační psychologie rodiny: transgenerační přenos vzorců rodinného traumatu a zdroje jeho uzdravení*. Praha: Portál, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7367-856-2.

WOLYNN, Mark. *Trauma: nechtěné dědictví: jak nás formuje zděděné rodinné trauma a jak je překonat*. Praha: Triton, 2017. 238 s. ISBN 978-80-7553-129-2.

1 + 1 = 4 , ANEB CESTA DVOU TÁTŮ K RODINNÉMU ŠTĚSTÍ

Anna Bublová

Rodina. Taková ta naše bublinka, ve které se cítíme doma. Rodina může mít mnoho podob a její dynamika taktéž. Pocit rodinného bezpečí, sounáležitosti a toho, že se máme o koho opřít je to, co nám životě pomáhá překonat ty nejtěžší překážky. Určitou formu rodinného štěstí hledáme v životě každý. Co když je ale cílová rovinka onoho rodinného štěstí někomu vzdálenější? Co když má někdo cestu klikatou a posetou kamením? A co teprve, když se ze dvou zamilovaných mužů stanou tátové?

Michal a David je pár vtipných, milujících a empatických mladých mužů, kteří se, jak sami říkají, hledali, až se našli. Pro mě jsou živým důkazem toho, že všechno jde, když se chce. A že občas jde i to, co se zdá nemožné, když se chce o trochu víc. Michala s Davidem napadlo sdílet svou cestu k rodině na sociálních sítích, a tak si založili profil Dva tátové, kde popisují, jaké to je, být tátý dvou holčiček.

JAK TO VŠECHNO ZAČALO?

Michal už dlouho věděl, že jeho životním posláním je být rodičem. Jeho sexuální orientace mu splnění jeho touhy malinko zkomplikovala, ale on se nevzdal. Když poznal svého partnera Davida, došlo mu, že on je ten, se kterým si rodinu dokáže představit, a co víc, že se mu ta představa moc líbí. David do té doby o takové možnosti ani nepřemýšlel.

Myslel si, že zkrátka nikdy děti mít nebude a nějakým způsobem se s tím i smířil. Když se ale toto téma v jejich konverzacích začalo objevovat více a více, i on začal mít pocit, že by chtěl mít někoho, koho by mohl vychovávat a milovat. David s Michalem měli štěstí, protože v tu dobu jejich přátelé už na cestě za rodinou byli. A byli v Americe.

PRVNÍ KONTAKT S AMERIKOU

Od svých kamarádů si Michal s Davidem zjistili, jaké jsou možnosti. Dostali od nich kontakt na agenturu pomáhající párům, které z nějakého důvodu nemohou mít děti. Takovým párem byli i Dva tátové. Celý proces musel samozřejmě proběhnout v Americe, jelikož u nás takové procesy zakotvené nemáme. Michalovi to nedalo a agenturu kontaktoval, ovšem bez vědomí Davida. Věděl totiž, že kdyby měl čekat, až se David "rozhoupe", byl by dnes ještě bezdětný. Nešlo o to, že by David nesouhlasil, ale spíš chtěl mít nejdříve vše připravené, než se do celého procesu pustí. Psal se duben 2014 a začala dlouhá a komplikovaná cesta za rodinou.

Prvním krokem bylo seznámení s celým procesem a riziky, které toto rozhodnutí obnáší. Během tříhodinového Skype hovoru s agenturou byli Dva tátové nuceni přemýšlet nad pro ně nepříjemnými věcmi a odpovídat na neméně nepříjemné otázky.

Museli vědět, kdo převezme za jejich dítě zodpovědnost, kdyby se během těhotenství náhradní matky s nimi něco stalo. Netají se ani tím, že během jejího těhotenství létali každý jiným letadlem, aby měli pojistku toho, že kdyby jedno letadlo spadlo, druhý táta bude žít a postará se o miminko. Ale to už jsem malinko dál v jejich příběhu.

Michal s Davidem si dali pár měsíců na přemýšlení nad těmito tématy. Zvažovali pro a proti takového rozhodnutí. Celé období přemýšlení trvalo až do září 2014, kdy je agentura kontaktovala znovu s informací, že pro ně našli ideální náhradní matku, která splňuje jejich představy o člověku, který jednou bude nosit pod srdcem jejich dítě. V tuto chvíli se po výměně velice osobních informací s náhradní matkou budoucí tátové rozhodli, že dělají správné rozhodnutí a odhodlali se k cestě na kliniku za velkou louží.

POPRVÉ ZA VELKOU LOUŽÍ

Přišla chvíle, kdy se Míša s Davidem vydali do Ameriky oficiálně začít svou cestu. Důležité je říct, že v tuto chvíli o jejich cestě nikdo nevěděl. Nechtěli, aby v případě neúspěchu nebo komplikací citily zklamání i jejich rodiny. Tato cesta byla pro ně pro oba úplně první návštěva USA, a tak se samozřejmě těšili, byť celou cestu je provázela i velká nervozita.

KLINIKA, ŽLUTÁ OBÁLKA, SPERMIE V KELÍMKU A ANETA LANGEROVÁ

V tento moment Dva tátové čelili jednomu z nejdůležitějších rozhodnutí v celém tomto procesu. Při návštěvě kliniky se totiž hovořilo o tom, kdo bude dárkyně vajíčka, tudíž biologickou matkou jejich dítěte. Rozhodli se pro metodu výběru, která jim přišla nejvíce lidská. Nechtěli si matku vybírat v seznamu jako kdyby si objednávali v restauraci a listovali v jídelním lístku, a tak se rozhodli, že klinice popíší své požadavky, které pro ně byly klíčové. Chtěli například, aby matka byla běloška, protože oni dva jsou také běloši. Dalším jejich požadavkem bylo, aby měla nějaký talent, protože oni jsou také umělecky založeni. Zkrátka chtěli, aby se dárkyně v těchto ohledech co nejvíce podobala jim. Po výčtu požadavků se na ně pán na klinice podíval, usmál se a bez většího přemýšlení vytáhl žlutou obálku s informacemi o potencionální matce

jejich dítěte. Prý si myslí, že to je ona, koho hledají. Míša s Davidem si obálku schovali a čekali s jejím otevřením na nějakou lepší příležitost.

Při první návštěvě kliniky museli kluci podstoupit také moře testů, které vylučovaly nemoci, které by v celém procesu mohly být nějakým způsobem limitující nebo nebezpečné, jednalo se například o pohlavně přenosné choroby, ale také o viry způsobující opary. Nedělali to jen kvůli zdraví svého budoucího dítěte, ale také z důvodu toho, aby neohrozili zdraví náhradní matky. Michal se nestydí za to, že má z jehel panický strach, a tak jeho odběry krve byly velice zajímavé a vtipné. Samozřejmě ne pro něj, ale pro Davida určitě. Přesvědčuje nás o tom i [konverzace Davida s Michalem v jejich youtube videu](#):

David:

„Ten odběr krve byl takovej dramatickej, především pro Míšu..“

Michal:

„Nemam to rád, prostě to nemam rád, nelíbí se mi to. Brali nám asi pět ampulí tý krve. A tak mi to tak bral žejo a po tý druhý už jsem tak jako začínal odpadávat a oni noo tak to budeme muset přestat a já říkám né né né, já už jako nechci znovu to napíchnout. A on mi říká no tak mi řekněte třeba jakej zpěvák je tady u nás známej a to já žejo copa já vim kdo je u nich tam nekdě známej, žádněj samozřejmě. A pak se mě ptali koho já mám rád a koho poslouchám...“

Smějící se David:

„No a já jsem seděl o místnost vedle a jenom tak slyším jak se ozývají různý skřeky a výkřiky a mezi těma výkřikama zaznělo třeba Aneta Langerováááá“

Michal:

„No prostě to nemám rád!“

Po dramatickém odebrání krve a dělání různých testů následoval odběr genetického materiálu. Jak říká David: „Řekněme si to narovinu, prostě spermatu.“. Michal s Davidem to popsují jako ne příliš sexy záležitost. Přišli do místnosti ne větší než telefonní budka, ve které bylo koženkové křeslo a televize s VHS přehrávačem. S podle Davida „pornokazetami ve stylu východního Německa“. Sperma darovali tedy oba, byť otcem mohl být jen jeden. Jak se dozvíme později, k dispozici měli od dárkyně dvě sady vajíček, a tak se jedna sada oplodnila jedním otcem a druhá otcem druhým, a tak vznikly dvě sady embryí.

Po dvou dnech, co u sebe nosili onu žlutou obálku, se rozhodli, že je ten správný čas se dozvědět, koho obálka skrývá. Věděli, že když se jim informace o potencionální biologické matce nebudou líbit, mohou její dárcovství odmítnout, což by ale znamenalo další čekání na někoho vhodnějšího. K jejich štěstí se onen pán na klinice trefil přímo do černého. Informace o dárkyni jim vyhovovaly do posledního slova. Byl splněn i jejich požadavek o talentu, protože dárkyně celý život hraje na lesní roh. Takže až se jejich holčička rozhodne, že bude hrát na lesní roh, budou vědět, po kom to má. Popsána byla i zdravotní anamnéza celé její rodiny, důvody proč se rozhodla darovat, kolik má dětí a jaké je její povolání. Neviděli důvod proč ji odmítnout a působila na ně velice dobrým dojmem, byť jen z fotografie.

PSYCHOTEST A UKAŽ, ŽE NA TO MÁŠ!

Následovaly další povinnosti, které ukazují, jak náročná je cesta za něčím, co je pro jiné páry otázkou jedné vášnivé noci. Mezi takové povinnosti patřilo i vyplnění psychologického testu, který prokázal, že Michal s Davidem nejsou psychicky nemocní a nemají ani žádné jiné problémy, které by mohly být při výchově dítěte fatální. Test se skládal z 398 otázek a následoval rozhovor s paní psychologičkou. Kromě otázek na dětství a rodinné vztahy obou z tátů s nimi probrala i to, jak se chovat k náhradní matce, tudíž k ženě, která v sobě bude nosit jejich miminko. Bylo jim vysvětleno i to, že je jen na jejím uvážení, zda budou moci být u porodu, také to, že těhotenství je její intimita a musí to respektovat. Psycholožka jim kladla

na srdce i to, jak se mají chovat, když bude náhradní matka při porodu plakat. Pro Míšu s Davidem to bylo velice náročné, protože rozhovor i psychotest šel opravdu až na dřeň a zabíhalo se do velice osobních témat.

LEDEN 2015 A SETKÁNÍ S NÁHRADNÍ MATKOU

Klíčové setkání celého procesu bylo bezesporu setkání tátů a náhradní matky. Toto setkání proběhlo v agentuře za přítomnosti tátů, náhradní matky, jejího manžela a dvou žen z agentury. Na tomto setkání šlo především o seznámení obou stran a potvrzení toho, jestli do toho opravdu obě strany chtějí jít. Tématem bylo i to, co by se dělo, kdyby se později ukázalo, že náhradní matka čeká dvojčata. Padla i otázka, co by se dělo, kdyby to celé nevyšlo. Náhradní matka se musela rozhodnout, zda by byla ochotná vše s nimi podstoupit znovu. Pro potěšení Michala a Davida jim bylo sděleno i to, že žena, která bude nosit jejich dítě chce, aby byli tátové u porodu. Na tomto sezení vše dopadlo tak, jak si obě strany přáli a dokonce se shodli i na tom, že by se rádi stýkali nejen v průběhu těhotenství, ale i po narození dítěte. Náhradní mateřství není jen věc mezi tatínkem č.1, tatínkem č.2 a

náhradní matkou, ale patří do tohoto procesu všichni, kteří k tomu patří. A tak Michal s Davidem poznali její rodinu, děti a strávili spolu opravdu hodně času.

SMLOUVA O NÁHRADNÍM MATEŘSTVÍ

Co když? Tyto dvě slova byly alfou a omegou smlouvy, kterou musely podepsat všechny tři strany. Náhradní matka, tátové, agentura. Vše, co se může stát a řešení těchto situací musí předem zodpovězeno a uvedeno ve smlouvě. Ve smlouvě se například náhradní matka zavázala tomu, že během přípravy na oplodnění, to znamená braní hormonů a vyšetřování na klinice, nebude mít pohlavní styk se svým manželem. Naopak Míša a David museli uvést, co se bude dít, když se v průběhu těhotenství zjistí, že jejich dítě bude trpět určitým postižením, nebo co se stane s dítětem, když oba zemřou.

NEJHEZČÍ EMBRYO, ŠUP TAM S NÍM

Jak už bylo vysvětleno výše, sady embryí byly dvě. Kluci měli předem rozmyšlené, kým oplodněné embryo poputuje do dělohy náhradní matky a jaký by byl postup, kdyby se to napoprvé nepodařilo. Bohužel tento scénář se stal skutečností, protože byť se embryo jevilo jako nejkvalitnější, v děloze náhradní matky se neuchytilo a zaniklo. Tato zpráva byla stejně zdrcující jak pro táty, tak pro náhradní matku, protože měla pocit, že selhala. Po nějakém čase, kdy si obě strany utřídily myšlenky, se obě strany rozhodly, že to zkusí znovu.

Následovalo kontaktování kliniky s žádostí o další pokus. Cena, kterou ale klinika požadovala za druhý pokus dosahovala výše dvanácti tisíc dolarů.

A co udělat, když je jedna klinika moc drahá? Najde se klinika levnější. Nutné je ale říct, že peníze nebyly jediným důvodem, ale důvodem byl i fakt, že náhradní matka nebyla s fungováním první kliniky spokojená. Několikrát se jí stalo, že nedostala potřebné léky. Dva tátové tedy našli kliniku novou, která byla nejen levnější, ale také blíže bydlišti náhradní matky. V tuto chvíli bylo tedy nutné převést zbylá embrya do nové kliniky, což se přes některé komplikace povedlo. Samozřejmě i tento převoz musel být podložený tím, co by se dělo, kdyby se auto s materiálem vybouralo a embrya by nepřežila. To Michal s Davidem vyřešili tak, že zkrátka embrya rozdělili na dvě poloviny a každá polovina jela jiným autem.

30. září 2015 proběhl druhý transfer. Tentokrát se pro větší šanci uchycení použila k umělému oplodnění embrya dvě. A jak dnes můžeme vidět, tento pokus byl více než úspěšný.

JEDNO NEBO DVĚ?

Jelikož byly vloženy embrya dvě, bylo možné, že miminko nebude jedno, ale dvě. Trvalo celé dva měsíce, než se David a Michal dozvěděli, jestli budou potřebovat dupačky dvoje, nebo ne. Byť si byli vědomí, že tu tato možnost je, doufali hlavně v to, že miminko bude zdravé. Až konec listopadu jim ukázal, že od teď budou muset vše kupovat dvakrát. Čekali totiž dvojčata. Náhradní maminka je samozřejmě o všem informovala. Prostřednictvím společné konverzace na WhatsAppu jim posílala všechny aktuální snímky z ultrazvuku a vše, co tátové potřebovali vědět.

MAMI BUDEŠ BABIČKA, TÁTO BUDEŠ DĚDA!

Jak už víme, tátové celý tento proces celou dobu tajili. Chtěli se svým rodinám s touto novinou sdílet až v moment, kdy se náhradní maminka dostane přes první trimestr, ten je totiž nejvíce rizikový, jelikož se jedná o úplný začátek těhotenství. Novinu, že čekají dvojčata, se rozhodli dát svým rodičům pod stromeček. Všichni byli samozřejmě moc šťastní, protože vzhledem k orientaci svých synů byli přesvědčeni o tom, že nikdy nebudou mít vnoučata. Ale mají. A dokonce dvě!

MIKULÁŠ, LUKÁŠ, MARIE, NEBO ADÉLA?

Co se týče jmen, tak kluci měli vcelku jasno. Alespoň v tom jednom. Je přece jasné, že když dlouho chcete kluka Lukáše nebo holčičku Adélku, tak fakt toho, že čekáte dvojčata a ještě k tomu holčičky, vám udělá čáru přes rozpočet. To, že čekají holčičí dvojčátka se dozvěděli opět v Americe, když jeli náhradní matku navštívit. V ten den tátům došlo, že to s Adélkou a Maruškou bude fakt jízda. Po návratu zpět do Čech začala nákupní horečka. Postýlky, oblečky... A vše dvakrát!

28.5. 2016

Přišla chvíle, kdy měly přijít děti na svět a u toho Míša s Davidem samozřejmě nechtěli chybět. Vzhledem k tomu, že čekali dvojčata, tak pro náhradní matku byla naplánována sekce, aby vše proběhlo bez větších komplikací. Tátové do státu přiletěli hned o týden dříve. První důvod byl, aby měli jistotu, že opravdu nic nepropásnou a druhým důvodem bylo to, že chtěli s náhradní matkou strávit čas před porodem. 28. květen bude jejich život provázet už navždy, protože v tento den se stali rodiči. Michal s Davidem se stali táty Adélky a Marušky.

Adélka a Maruška ví, že je tátové v bříšku neměli. A také ví, kdo je v bříšku měl, protože s náhradní matkou jsou v kontaktu a vzájemně se navštěvují. Holky minulý rok nastoupily do první třídy a nám nezbývá nic jiného, než držet tátům palce, až přijdou do puberty. To teprve bude jízda!

ZDROJE:

DVA TÁTOVÉ. Dva tátové, díl 2. Jak jsme se rozhodli založit rodinu a hledání náhradní matky. In: YOUTUBE [online]. 18.4. 2018 [15.11.2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=b9EGJTZ9NCI>

DVA TÁTOVÉ. Dva tátové, díl 3: Jak jsme vybírali biologickou matku našich dětí. In: YOUTUBE [online]. 23.7. 2018 [15.11.2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=tLlxofM-CU4>

DVA TÁTOVÉ. Dva tátové, 4. díl: Co všechno jsme museli před porodem domluvit s náhradní matkou In: YOUTUBE [online]. 30.7. 2018 [15.11.2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=zQdaMF3EWtc>

DVA TÁTOVÉ. Dva tátové, 5. díl: Jak jsme se dozvěděli, že budeme mít dvojčata In: YOUTUBE [online]. 16.8. 2018 [15.11.2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QfiXYj69GT0>

DVA TÁTOVÉ. Dva tátové, 6. díl: Jak se narodila naše dvojčata. Tátové u porodu a zpěv na porodním sále In: YOUTUBE [online]. 24.8. 2018 [15.11.2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=4LliECtbiHQ>

Obrázek č. 1 – DVA TÁTOVÉ. Dva tátové. Lego podle věku: Jaké sady jsme pořizovali holkám? [online]. 2023 [cit. 15.11.2023]. Dostupné z: <https://www.dvatatove.cz/blog/lego-podle-veku--jake-sady-jsme-porizovali-holkam/> .

MINI FILMOVÁ RECENZE

Robin Tomík

V ZAJETÍ

Rok vydání: 2020
Hodnocení: IMDB - 6,7
ČSFD.CZ - 67 %
Délka: 1h30m
Žánr: mysteriózní, thriller, horor
Režie: Aneesh Chaganty
Obsazení: Sarah Paulson (Diana), Kiera Allen (Chloe), Sara Sohn (zdravotní sestra), Pat Healy (jako pošťák), Erik Athavale (jako doktor), a další.

Děj: Dospívající dívka, která se učí doma, začne mít podezření, že před ní matka skrývá temné tajemství. Realita je ale strašnější, než si dovedla představit.

Recenze:

„V zajetí“ vás po skončení zanechá s husí kůží a hromadou otázek. Hlavně s otázkami na to, že tento film je inspirován skutečnými událostmi. Příběh začíná tím, že mladá matka Diane má velmi složité těhotenství, a ještě složitější porod. Pak se přesuneme do současnosti, kdy už Diane vychovává svoji dceru Chloe, která je na vozíčku, má těžké astma a trpí na migrény. Kvůli těmto okolnostem je učena doma. Chloe se hlásí na vysokou školu mimo stát, kde bydlí a Diane se to moc nelíbí a chová se podezřele. Chloe se její chování vůbec nelíbí a začne ji podezřívát, že je něco špatně.

Jenže realita je horší, než vůbec mohla čekat. Chloe postupně zjišťuje, že jí matka dává jiné léky, konkrétně léky pro psy a že možná kvůli tomu je na vozíčku. Chce ohledně toho Diane konfrontovat, ta jí ale nedá ani možnost, tak Chloe začne plánovat útěk. Ten na první pokus nevyjde ale Chloe díky tomu zjistí něco, co jí nikdy nenapadlo. Diane není její matka. Při dalším pokusu se Chloe velmi zraní, tak jedou do nemocnice. Tam má konečně prostor někomu o všem říct.

Na konci filmu už vidíme Chloe jako dospělou, jak jde navštívit Diane do věznice.

Tento film nabízí velice rozdílný pohled na rodinu a na to, jak je někdo schopen udělat vše proto aby měl svoji vytouženou rodinu.

FRČÍME

Rok vydání: 2020

Hodnocení: IMDB - 7,4
ČSFD.CZ - 76 %

Délka: 1h42m

Žánr: animovaný, akční,
dobrodružný, rodinný,
komedie, fantasy

Režie: Dan Scanlon

Obsazení: Tom Holland (Ian),
Chris Pratt (Barley),
Julia Louis-Dreyfus (Laurel),
Octavia Spencer
(Mantichora)
a další

Děj: Snímek Frčíme nás zavede do světa fantazie, ve kterém se představí dva elfští teenageři, kteří se vydají na pozoruhodnou výpravu, aby zjistili, zda ve světě zůstalo aspoň kousek toho magického.

Recenze:

Frčíme je dětská pohádka, která ale nemusí být vůbec pro děti. Z pohledu rodiny se tato pohádka točí okolo dvou bratrů, kteří ztratili svého tátu, když byli ještě malé děti. Teď se o ně stará jejich mamka a její přítel. Celý film je o vyrovnávání se se ztrátou otce. Ian, který je z bratrů mladší, si otce ani nepamatuje. Barley si ho pamatuje, má na něj krásné vzpomínky a možná proto lépe snáší jeho ztrátu. Společně se bratrům povede přivést tátu zpátky. Respektive povede se jim to pouze napůl. Takže místo táty mají pouze jeho polovinu od pasu dolů. Ian, Barley a půlka jejich táty se vydají hledat potřebné věci, aby měli i druhou polovinu táty k dispozici. Problém je ale v tom, že mají omezený čas. Po cestě je čeká spousta nečekaných nástrah. Když se jim vše nakonec povede, tak se ale Ian rozhodne, že s tátou nechá mluvit pouze Barleyho. Zatímco Ian, jejich mamka a Mantichora zápasí s drakem, aby měl Barley čas si s tátou promluvit. A proč to Ian vlastně udělal? Došlo mu totiž, že jeho starší brácha Barley mu byl po celou dobu otcem a jejich biologického otce potřebuje více vidět on.

Frčíme opravdu stojí za zhlédnutí. I kdyby vás nezaujal dojemný příběh, tak vás určitě zaujme krásná grafika a poslání tohoto filmu. Zároveň je to krásná ukázka toho, že rodičovskou figurou nemusí být vždycky rodič.

TŘI GENERACE

Rok vydání: 2015

Hodnocení: IMDB – 6,0
ČSFD.CZ – 63%

Délka: 1h32m

Žánr: drama, komedie, LGBTQ+

Režie: Gaby Dellal

Obsazení: Naomi Watts (Maggie),
Elle Fanning (Ray),
Susan Sarandon (Dolly),
Tate Donovan (Craig)
a další.

Děj: Poté, co se Ray rozhodne pro přeměnu z ženy na muže, musí se jeho matka Maggie s tímto rozhodnutím vyrovnat a zároveň vypátrat Rayova biologického otce, aby získala jeho zákonný souhlas.

Recenze:

Tři generace je film, který na rodinu nahlíží opět trochu jinak. Rodina, o kterou se tu jedná se skládá z Raye, což je transgender chlapec, jeho mamky Maggie a jeho babičky Dolly s manželkou. Tato rodina se potýká s celou řadou problémů. Například, jak vyřešit změnu pohlaví, když je potřeba souhlas i biologického otce, kterého Ray nikdy neviděl. Nebo třeba, jak se vlastně všichni naučit fungovat společně. Je tu krásně vidět, že ačkoliv se všichni mají rádi, tak si trochu lezou na nervy, vzhledem k tomu, že spolu bydlí a že se občas každý z nich plete do záležitostí do kterých by se plést nemusel. Nikdo z nich ale nečekal, že proměna jejich syna nebo vnuka způsobí takové obrovské změny v jejich životech jako to způsobilo. Předpokládám, že všem je jasné, že něco takového s rodinou může pěkně zamávat, ale také záleží, jak se k tomu poté rodina postaví. Tři Generace je ukázka toho, že postoj se dá změnit. K lepšímu.

Stojí tenhle film za shlédnutí? Rozhodně. Pohled na rodinnou situaci je to velice zajímavý, je to dobře zpracované ale je potřeba počítat s tím, že životní zkušenost trans člověka tam není dobře popsána a je trochu nepochopená.

ZDROJE:

ČSFD.CZ. V zajetí (2020) [online]. [cit. 2023-10-10]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/744763-v-zajeti/prehled/>

ČSFD.CZ. Frčíme (2020) [online]. [cit. 2023-10-10]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/678155-frcime/prehled/>

ČSFD.CZ. Tři generace (2015) [online]. [cit. 2023-10-10]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/395480-tri-generace/prehled/>

Není vazba jako vazba

Natálie Nývltová

Maminko,
nechci slyšet slova půli.
Pouze češ mi jemně vlásky.
Já vím, že silnou máš vůli,
ale nedělej si marně vrásky.

Tatínku,
už nekřič ty věty plné hněvu.
Ve tvé holčičce probouzí se strach.
Každou noc do postele jinou děvů.
Mou lásku již proměnil jsi v prach.

Bráško,
ty vždy jsi byl mým hrdinou.
Tak proč mě necháváš v tom zmatku?
Proč najednou běháš za jinou,
když otec bije naši matku!

Sobě musím slíbit zcela,
že si nechám pustit žilou.
Když je domov tvoje cela.
Nikdo tě nemiluje živou.

Nenávistně laskavý svět

Bc. Barbora Kořínková

Bílé vlaštovky saturované
do zbarvení holubice,
kroužící na vodě
kolem špagátové hadice.

Zelená žába
křičící na své pulce,
že kapitalismus je lepší
bez promoce.

Hrnek plný krve, kostí a mléka
usrkáván dravcem,
s bílou hlavou a několika
špatně provedenými řezy.

Červené šaty kráčí v cementové hrobce,
co má výhled na modravý odraz
velkého létajícího šutru
podobajícího se sopce.

Osamělý krtek s jehlicemi v srdci,
které vytrhává a vrhá
po svém druhu,
co stále vidí a doufá.

Ten růžový svět
za malými světélky
blikající v řadách pro naši zábavu
stavějící nepropustné hranice.

Ó, nenávisně laskavý svět
s knihovnou pravidel,
až hlava praská a tryskají z ní
oceány plné mrtvých těl, plastu a hoří.

EVENTUS PRO COLLEGIS JE NA INSTAGRAMU!

Časopis Eventus pro Collegis najdete také na Instagramu. Kromě článků zde naleznete i doporučení podcastů, upozornění na zajímavé akce a mnoho dalšího obsahu. Stačí, když naskenujete QR kód:

VÁNOČNÍ PŘÁNÍ

Příjemné prožití svátků vánočních,
mnoho štěstí, pevné zdraví a spoustu osobních,
studijních i pracovních úspěchů v novém roce, přeje

Redakční rada časopisu
Eventus pro Collegis.

KONTAKTY

Redakční rada: (v abecedním pořadí)

PhDr. Josef Kasal, MBA, Ph.D.

josef.kasal@uhk.cz

Bc. Helena Malířová

helena.malirova@uhk.cz

Anna Bublová

anna.bublova@uhk.cz

Bc. Lenka Červenáková

lenka.cervenakova@uhk.cz

Bc. Jiří Drtina

jiri.drtina@uhk.cz

Pavla Kaprová

pavla.kaprova@uhk.cz

František Kollert

frantisek.koller@uhk.cz

Bc. Barbora Kořínková

barbora.korinkova@uhk.cz

Lucie Mašková

lucie.maskova@uhk.cz

Natálie Nyvltová

natalie.nyvltova@uhk.cz

Bc. Veronika Řeháková

rehakova85@seznam.cz

Robin Tomiků

robin.tomiku@uhk.cz

Šéfredaktor:

Bc. Jiří Drtina

Typografické zpracování:

Lucie Mašková

Grafika:

František Kollert

Lucie Mašková

